

PEŁNY (1609) *ai*

pełny, pełen (1609), (*kaszub.*) [**piołen**].

pełny (1092), **pełen** (486) [*w tym: z pełna* (159)], *pełny a. pełen* (31).

Oba e jasne.

comp i sup (5 + 1) (n(a))pełni(e)jszy (6).

sg m N *pełny*, *pełni(e)jszy* (250), *pełen* (210); ~ (*attrib*) *pełny* (32), *pełen* (20); *pełny PatKaz I, PatKaz III, LibLeg, LubPs* (2), *BibRadz, Goski, BielKron, SarnUzn, SienLek, RejPos* (2), *BudBib* (2), *CzechRozm, SkarŻyw* (4), *ReszPrz, PudłFr, Calep* (2), *GostGospPon, LatHar* (3), *WujNT*; *pełen March², RejWiz, GórnDworz, GrzegŚm, KochPs* (2), *WujNT, PowodPr, GosłCast* (2), *KlonKr* (2); *pełny* : *pełen Leop* (1:4), *Mącz* (2:1), *GrabowSet* (1:3); ~ (*praed*) *pełen* (173), *pełny* (41); *pełny OrzQuin, SienLek* (3), *RejPosRozpr, ReszPrz, OrzJan, SkarKaz, SkarKazSej*; *pełen* : *pełny OpecŻyw* (3:3), *FalZioł* (2:2), *BibRadz* (6:1), *Mącz* (3:8), *HistRzym* (3:3), *WujJud* (1:1), *SkarJedn* (2:1), *SkarŻyw* (2:6), *ArtKanc* (2:2), *Calep* (1:1), *LatHar* (1:4). ◇ *G* *pełn(e)go, pełni(e)jsz(e)go* (9). ◇ *D* *pełnemu* (4); *-emu* (1) *Oczko, -(e)mu* (3). ◇ *A* *pełen* (23), *pełny* (16), *pełnego* (12); *pełen BierEz* (2), *FalZioł, RejFig, BielKron* (2), *SienLek, RejZwierc* (4), *BudBib, KochMRot, WerKaz, ZawJeft*; *pełny MurzHist, HistRzym* (2), *WerGość, WujNT* (2), *SkarKaz, SkarKazSej, KlonFlis*; *pełen* : *pełny March²* (1:1), *BibRadz* (1:1), *RejAp* (2:1), *SkarŻyw* (1:3), *GrabowSet* (3:1); ~ *-égo* (1), *-(e)go* (11). ◇ *I* *pełnym* (17). ◇ *L* *pełnym* (1). ◇ *V* *pełny* (9). ◇ *f N* *pełną* (99), *pełna* (90), *pełn(a)* (25); ~ (*attrib*) *-ą* (44), *-a* (10); *-a OpecŻyw, BielKron* (2), *ModrzBaz, KochSob, GrabowSet, RybGęśli, SkarKaz* (2); *-ą* : *-a WujNT* 1:1; ~ (*praed*) *-a* (78), *-ą* (55); *-a HistAl, KromRozm* (2), *LubPs* (5), *OrzQuin* (2), *SienLek, BiałKat, BudBib* (2), *ArtKanc* (2), *LatHar* (4), *SiebRozmyśl, GrabPospR, SkarKazSej, -ą RejPos* (4), *MurzHist, OrzRozm, Mącz* (7), *SarnUzn, GórnDworz, GrzegŚm, KuczbKat, BielSpr, WujJud, Oczko, CzechEp* (3), *KochSob, OrzJan, WysKaz, PudłDydo*; *-a* : *-ą BierEz* (1:1), *OpecŻyw* (8:4), *KrowObr* (1:1), *RejWiz* (2:1), *Leop* (4:3), *BibRadz* (2:2), *BielKron* (9:1), *RejAp* (1:1), *RejPos* (13:1), *ModrzBaz* (1:1), *KochPs* (2:1), *GrabowSet* (1:1), *WujNT* (3:3), *PowodPr* (1:6), *SkarKaz* (6:1). ◇ *G* *pełnej* (6); *-éj* (3), *-(e)j* (3). ◇ *D* *pełn(e)j* (1). ◇ *A* *pełną* (34), *pełnę* (9) *Leop, BibRadz, BielKron* (2), *HistLan, BudBib* (2), *BudNT, WujNT*. ◇ *I* *pełną* (21). ◇ *A a. I* *pełną* (2). ◇ *L* *pełn(e)j* (14). ◇ *V* *pełna* (27), *pełną* (6), *pełn(a)* (6); *-ą Leop*; *-a* : *-ą OpecŻyw* (8:2), *GrabowSet* (4:1), *LatHar* (4:2). ◇ *n N* *pełné, pełni(e)jszé* (96), *pełno* (32); *-é* (8), *-(e)* (88); ~ (*attrib*) *-é* (34); ~ (*praed*) *-é* (62), *-o* (31); *-é PatKaz II, PatKaz III, FalZioł* (6), *PejPs, RejRozm, MurzHist, Leop* (4), *Mącz* (2), *GórnDworz, KuczbKat, RejZwierc, BudBib* (2), *HistHel, ModrzBaz* (2), *Oczko, WisznTr, ArtKanc, OrzJan, LatHar* (5), *SarnStat, PowodPr* (2), *SkarKaz* (3); *-o OpecŻyw* (2), *PatKaz I, WrobŻółt* (2), *SeklKat, RejWiz* (4), *RejAp* (3), *KochPs* (2); *-é* : *-o LubPs* (1:3), *BibRadz* (4:1), *OrzQuin* (1:1), *RejPos* (3:6), *SkarŻyw* (3:1), *CzechEp* (6:1), *GrabowSet* (1:2), *WujNT* (3:1). ◇ *G* *pełn(e)go* (5). ◇ *D* *pełnému* (3); *-ému* (1), *-(e)mu* (2). ◇ *A* *pełné* (15), *pełno* (1) *RejPos*; *-é* (4) *OpecŻyw, KochPs* (3), *-e* (1) *BiałKat, -(e)* (10). ◇ *I* *pełnym* (5), *pełném* (1) *Oczko*. ◇ *L* *pełnym* (5), *pełn(e)m* (1) *ModrzBaz*. ◇ *V* *pełné* (5); *-é* (3), *-(e)* (2). ◇ *pl N m pers* *pełni* (45). *subst m* *pełné* (43); *-é* (7), *-(e)* (36). *f* *pełné, pełni(e)jszé* (88), *pełny* (2); *-é* (14), *-(e)* (74); ~ (*attrib*) *-é* (30); ~ (*praed*) *-é* (56), *-y* (2) *WrobŻółt, RejPs*. *n* *pełné* (61), *pełny* (2); *-é* (5), *-(e)* (56); ~ (*attrib*) *pełné* (12); ~ (*praed*) *pełné* (49), *pełny* (2) *WrobŻółt, RejPs*. ◇ *G* *pełnych* (37). ◇ *D* *pełnym* (2). ◇ *A m pers*

pełn(e) (4), pełnych (1) *LatHar. subst* pełné, pełni(e)jszé, n(a)pełni(e)jszé (90), pełny (1) *CzahTr*, -é (7), -(e) (83). \diamond *I m* pełnymi (3). *f* pełnémi (4), pełnymi (2); -émi *ModrzBaz*, *KochPij*, *CiekPotr*; -ymi *KlonWor*, -émi : -ymi *WerGość* (1:1); ~ -émi (1), -(e)mi (3). *n* pełnymi (1). \diamond *L* pełnych (1). \diamond *V m pers* pełni (1). *subst* pełn(e) (2). \diamond *G sg n skostn* z pełna [zapis: ípełná] (159), [z piołna].

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *W którym niewiele już się zmieści, dobrze napełniony; plenus Vulg, PolAnt, Mącz, Calep, Cn; impletus Vulg, Cn; completus, confertus, differtus, refertus Cn* (140) :

a. *W ujęciu trójwymiarowym, zwłaszcza o pojemnikach, zbiornikach: wypełniony po brzegi, do górnej krawędzi itp. [pozorna składnia z „czego” jest tu zależna od rzeczownika lub czasownika, np. pełny dzban gorzałki = dzban gorzałki + pełny] (137) : BierEz C; OpecŻyw 21; PatKaz I 8; Mymer¹ 40; BartBydg 20b; gdy od matki zabłądzi by też w tyliączu Owiecz/ tedy [baranek] ią po głofie pozna, á by theż na głodnieyże było/ fwey matki ízuka/ napełnieyże wyymiona ínfzych owiez [í] opufzczáiąc. FalZioł IV 2a, V 31; RejWiz 18; náleyże oleiu tego co maíz we wfíyftkie ty íędy/ á gdy pełne będą weźmieíz. Leop 4.Reg 4/4, Ioel 3/13; náwałności obiiály íię o łódź/ ták íż iuz byłá pełná. BibRadz Mar 4/37, Num 18/27, 4.Reg 4/4, Ioel 3/13; Gdy obłoki pełne będą/ wyleią deízcz ná zyiemię. BielKron 82, [82²], 453, 460; Mącz 304b, d, 371a, 502d; SienLek 160v; BielSpr 74; HistHel B2v; kiedy wodę puścíz z Stáwu pełnym korytem/ tedy íe wodá werwie *Strum* G2v, N2v; *SkarŻyw* 311, 462, 497; Bądźcieíz tedy dobrej myśli miła družyno/ mam íeízczé lám dobry á pełny dzban dobrej gorzałki/ piymyż/ á gardła íwe áż do wierzchu náleymy. *WerGość* 230; *KochProp* 3; *Calep* 838b; *WysKaz* 45.*

W charakterystycznych połączeniach: pełna(-y, -en, -e) (jest) bani(uszka) (2), beczka, brzuch, czasa, dzban, fasa, gęba (2), kadź, kobiela, koryto (2), kubek, łódź, naczynie (3), okręt (3), obłoki, piersi (2), prasa (3), rurka, sąd [= naczynie], sąsieki, staw, strumień, szpichlerz, sklenica, wymiona.

Przysłowia: Lepííla íeft garztká z odpoczynieniem/ niżli pełne obyedwie ręce z pracą y z wdęczeniem duífnym myfli. Leop Eccle 4/6; BielKron 80.

Abowiem tá [łakoma chuć] gdzie iuz íeft nie ma w íobie miáry. [...] Íż im wíęcey przybiera tym záwždy mníey miewa. A s pełnego nigdy íie tám nie vlewa. *HistLan* E4.

*Zwrot: »nasypać, natkać, náłóżyć, naspízować, nakláść, nalać, nanosić, nawieźć pełne [co]« [szyk zmienny] (4:4:2:2:1:1:1:1): BierEz P2, Q3; RejWiz 104v [2 r.], 105v, 130; A miał kxiądz Mádyáńki íiedń corek/ kthore były przyízły (do oney ítudnie) po wodę: y náliawízły pełne koryta [et impletis canalibus]/ chćíály nápoić trzody oycá íwego. Leop Ex 2/16; náízpizówał był Iozeph w káżdym mieście onego kroleítwá pełne ízpichlerze zboża/ zwáízczá pízenice. BielKron 17, 319v; SienLek 163; HistRzym 10v; Bá wleyże ty íedno íeleniowi poł gárcná gorzałki w gardło/ á nátkay mu ktemu owych tortow pozłóíítych álbo owych páítelów [lege: pastetów] pełen brzuch/ wízryíz będzielić dłuگو buiał. *RejZwierc* 157v, 31v, 172; *PaprPan* Bv; *WerKaz* 300.*

*Wyrażenia: »bańka (a. bania), kubek, czasa pełna(-en, -y)« [w wizjach Apokalipsy] = phiala plena, poculum plenum Vulg (6:3:2): Y Przyízdeł ku mníe íeden z onych íiedmi Anyołów/ kthorzy mieli íiedń bań pełne íiedmi plág óftátecnieyízzych: y mowíł zemną *RejAp* 180v, 53, 54, 54v [2 r.], 140, 141v, Ddv; A niewiáftá oná przyobleczona byłá w purpurę y w kármázyń/ y wzłócona złótem/*

y drogim kámieniem/ y perlámi/ máiąc kubek złoty w ręce fwey pełny brzydliwości y plugáftwá wżeteczeńftwá fwoiego *WujNT Apoc 17/4, Apoc 5/8, 15 arg.*

»pełna(-e) garść, ręce« [*w tym: nabrać (3), wziąć (2)*] = *plenus pugillus Vulg, PolAnt; plena manus Vulg [szyk 6:2] (4:4):* A rzekł do mężá vbránego we Lniáne odzienie/ thymi fłowy: Wnidź między kołá ktore fą po Cherubiny: á nábierz pełnę garść [*et imple manum*] twoię węgla rozpálonego/ ktore iest między Cherubiny/ wyfypże ie ná miáfto. *Leop Ez 10/2, Ex 9/8, Lev 2/2, Eccle 4/6; BibRadz Lev 2/2; BielKron 80; Manualis - Pełnagarfcz, ilo [!] w garfcz mozełz zawrzecz. Calep 638a; ręce go [popiołu] nábierzcie pełné/ To wáfz z Troiéy dziedzictwo zupełné. GórnTroas 13.*

»pełne(-a, -y) kąty, komora, spiżarnia, dom, piwnice« [*oznaka zasobności*] [*szyk 9:4 (7:2:2:1:1):* Ano ieden w kłopocie żywotá fwoiego/ Nie vzywży wolności ni wczáfu żadnego. Nátkawży pełne kąty/ odbyzeć ich muśi/ A gdy fie nie nádzyewa śmierć fie ón pokuśi. *RejWiz 104v, 104v, 105v, 130; Spiżarnie nálze fą pełne [Anguli nostri pleni] obfituiąc we wżytkich zbożách BibRadz Ps 143/13; RejZwierc 67v, 172; SkarŻyw 14; KochFr 77; Drugi mowi: poiąłbych y świnię z obory/ Gdyby miała pieniądze y pełne komory. BielRozm 31; ActReg 114; GrabowSet Yv; SkarKaz 551a.*

»pełny(-a) kufel, sklanka« [*o pijaństwie*] [*szyk 1:1 (1:1):* Foecundi calices quem non fecere disertum, Po częftey á pełney sklance nic żadnemu nie zeidzie ná mowie. *Mącz 132d; PudłFr 64.*

»pełne(-y, -a) skrzynie, wor(y), kaleta« [*oznaka bogactwa*] (3:3:1): Bogacz ieden vmieráiąc/ Złotyech pełne wory máiąc: Ktorych był chćiwie nábierał/ [...] Zálobliwie ták ich pytał: [...] *BierEz S3; BielKom D5v; Nie pomoże tám [na sądzie bożym] nie trzos/ ni pełna káletá/ W ktorey tám ci vporni dziś nádzyeię máią RejWiz 180v, 105v; RejZwierc 229; PudłFr 7; CiekPotr 45.*

»wpoły pełny« (1): *Semiplenus - Wpołi pełni. Calep 965b.*

Przen (11) : Abociem Ian fwiety ducha fwiétego napełniony/ napełnił fwą matuchnę/ bo niepirwey Elzbieta duche^m fwiétych byłą napełnioná niźli fyn/ ale z napełnieniá fyne/ matka pełná też fie ftála *OpecŻyw 11.*

W połączeniu szeregowym (1): nie tylko kościołá ták wielkiego/ ták fzerokiego/ ták pełnego/ ták vftáwicznego zwalczyć nie mozełz: ále y częfto gęfto iedney pánienećkicy przekonácieś nie mogł. *ReszPrz 6.*

W porównaniu (1): Bo zrozumienie iey [*nauki*] iest pełnieyfe niź morze/ á rádá iey głębfza iest niz przepaść. *BudBib Eccli 24/3 3[39].*

Przysłowie: Bo to ftára przypowieść/ my fzczypty cudzego/ A dyabeł pełną garfcią/ náchwyta nálzego. *RejZwierc 129.*

Wyrażenia: »pełna bańka« (1): á toć [*tj. wierni*] fą ty pełne bányki tych wonności przed fwiétych máyeftatem iego. *RejAp 54v.*

[»gębą pełną« = *głośno i jawnie:* gdyż tedy już ten przestanie mówić gębą pełną, że im nie wolno spraw i żywych i umarłych *in Republica* pod tym czasem wspominać. *PismaPolit 151.*]

»ręce pełne; pełną ręką, garścią« (1;1:1): *RejZwierc 129; áby miał iufz nie figury á práwie gołe ręce [...]: ále pełne/ y bogáctwá wżytkiégo nieba niofące. SkarŻyw 113; SkarKaz 154b.*

a) O obzarstwie i pijaństwie (3) :

Zwroty: »pełną szyję nalewać« (1): Także idą precz łtą wiarą Iż wygrali tą ofiārą Rázem też odpłtę znaią Pełną łfyię nalewaią A rzadki zoney odpłtę Aby doczekał Komplāty *RejRozpr* Bv.

»natkać pełne [co]« (2): *RejWiz* 5v; Tākże niepobożny człowiek/ choć łie iuż nāie á náthka pełen brzuch onego dobrodzieyftwā twego/ przedłię to ná dobre wyniść nie może. *RejZwierc* 98.

b) Mający rodzinę (1) :

W przeciwstawieniu: »pełen ... próżny« (1): Ktorem [Noemi, która utraciła mężów i synów] odpowiedzylā/ nie zowćie mię Noemi (to iest cudna) ále Marā/ to iest gorzka/ bo mię gorzkości nāpełnił Pan Bog włzechmogący/ bom wyłzłā pełnā/ á przyłzłām próżna. *BielKron* 53.

α. *W funkcji rzeczownika:* »pełna« = *pełny kielich itp.* (26) : rychłei dziś i opieniādz abo opełnā i o łowko brata zabijemy/ niłz go poidziem/ przyiacielkiē karać łtego co nám vczynił *MurzNT* 88v; *OrzRozm* L; *Mącz* 314b; *Prot* A2v, B; *WerGość* 223; Ale to mōy zyłk/ że mię łłuchaćie/ A żadney mi pełney nie podacie: Znał kto kiedy Poētę trzēzwięgo? Nie vczyni tāk nic dobręgo. *KochPieś* 23; *BielRozm* 4; *KochPij* C4; *OstrEpit* A3; Nie łrómm cię nikczemniku? trzemā Pełnemiē zápił pāmięć? *CiekPotr* 77; *KlonWor* 26.

Przysłowie: y tāk połpolicie mōwiā/ kogo v pełney nābēdziefz/ tego v pełney pozbēdziefz. *KochPij* C3.

Zwroty: »pełną nalać« (1): a iefzće łobie vłt nie vtārł/ á przedłię wołāł aby mu pełnā inā nālano *WerGość* 242.

»pełnā (1) pić (a. przepić, a. wypić); pełnā (A) pijać« [*szyk zmienny*] (3;1): Owa przy dobrej myłli/ kiedy łobie pan Mikołay podpił/ á kthōś do niego niemāłā pełnā wypić chciāł/ rzekł onemu/ [...] *Górndworz* Q4v; on łprołny obyczay/ wedle ktorego wielkie/ pełne/ [...] rādzi nierādzi pijāć zwykliście/ abyście gi [...] z wāłzych biełiad wyrzucili. *WerGość* 269, 231; *KlonFlis* G3.

»spełnić kilka pełnych« (1): iż kto dziś do vmoru nie vczēłtuie gołściā/ towarzylzā/ áłbo przyaciēlā/ pełnemi nie zālzpuntuie/ nikczemny iest miedzy ludzmi/ kto komu nie łpełni kilkā pełnych/ iuż nieprzyaciēlem zōłtāie. *WerGość* 211.

W przen (2) : *WerGość* 211; boć mi też iuż było mārktotno/ Ize pełne nie biegły/ do gęby ochotno. *PaxLiz* E3v.

Przen: *Pijaństwo* (4) : A nietylko łami pijā/ ále y drugie iuż mdleiące do pićia wyzywaiā/ pełnemi [*poculis*] z nimi walczā *ModrzBaz* 52v; *BielRozm* 9.

W połączeniu szeregowym (1): Przedłye y ludzjom nyepzepułfczācyē/ āni pełnych/ āni gry/ āni plugāłtwā nyezānyechaćye. *KromRozm* I Nv.

Przysłowie: Ale wczās wiēdzćie/ że nie dżierzę z tēmi/ Ktōrzy przyiaciōł łzukaiā pełnemi. *KochPij* C3v.

β. *Obzarty, opity* (6) : rzekłā Liłzkā/ źlećie mi połżuyli/ ábowiem ty muchy ktorełcie odegnāli pełne były á łtały łpokoiem/ głodne ná ich mieyłce przydā gorzey będā kālāć. *BielKron* 140; *Cibo confertus*, *Obrzārły/ Nātkany*. Tāk pełny ałz mu w gārle łtoyi. *Mącz* 118b, 116d, 156d, 502d.

Szereg: »pełen i opiły« (1): Iāko ná kārku kołłkim kiedy ocokāły Slep vłiędzćie: piie krew bydlęcā dzień cāły. [...] Nie rułzy łię on owad/ nie odleći łnadnie; Aż pełen y opiły ná źiemię vpādnie. *KlonWor* 76.

γ. Według ówczesnej wiedzy medycznej: wypełniony „nieczystościami” (3) : Wonia mocna á ostra głowie pełney ból pobudza/ á tak mułi pirwey głowa wyczyfciona być *FalZioł* V 63v; *Oczko* 24.

αα. Mający zatwardzenie (1) :

Szereg: »pełny a zatwardzony« (1): gdyż pełnemu á zátwardzonému wniść w tę wodę/ nie ieft rzecz bełpieczna. Niechże tedy co dzień ráno łtolec będzie: czego iełliby náturá lámá z łiebie vczynić niechćiáá/ pomoc iéy trzebá dáć/ áłbo czopkiem/ áłbo lekká kryftérą. *Oczko* 26v.

δ. Wypukły [o żyłach] (4) : A známioná zbytku/ ty łą/ ćiáło czyrwone/ pełne żyły wypięte *SienLek* 29v; Iełli kogo ográzká á owłzem goráczká gába/ á ieft pełny rumiony y żył pełnych/ temu trzebá Medyanę otworzyć *SienLek* 139v, 18v, 60v.

b. W ujęciu dwuwymiarowym; o płaszczyznach (3) : Káždy chętlíwie widzieć chciał Krolá nowego. Włzytki polá/ y włzytki drogi pełne były / Drzewá/ wśi/ y págorki ludem oplýnęły. *StryjWjaz* B2; Sad w cynek zá ogrodem [...]: zá tym násiennik pełny/ á wiernego owocu. *GostGospPon* 170.

α. Złożony z wielu, liczebny (1) : Iákoż hnet/ ku mogile pełné łzły zagony/ Y od morzá/ y z inąd biégl lud z káždéy łtrony *GórnTroas* 72.

2. Zawierający, mieszczący wiele; plenus Miech, Vulg, HistAl, PolAnt, Mącz, Modrz, JanPrzyw, Cn [także przymiotniki na -osus, -entus, -atus] [w tym: kogo, czego (1244)] (1260) :

A. O ludziach, rzeczach i zjawiskach fizycznych (465) :

a. W którym lub na którym (i raz: wokół którego) znajduje się wiele ludzi lub przedmiotów policzalnych i mierzalnych (445) : Wolałbych łie ielzćze podiáć/ Ná koźde [ramię?] płech wor pełen wziáć: Y rołpuściwłzy ná łto[ń]cu páść/ A wieczor ie zásię w wor kłáść. Niź ieden dzień tey być łtrożem/ Ktora gárdzi włáfnym mężem *BierEz* P2v, L3; *OpecŻyw* 148v; *PatKaz I* 2v; *PatKaz III* 143; *FalZioł* 4a, I 62b, 64c, 109c, 113b (11); Bowiem niemiałty [!] wilgotnieyłze łą y pełnieyłze flegmy niźli otroci A tak wiecey materiey maią ku włosow rołnieniu y przedłżeniu. *GlabGad* A7v, B6v, C5, F7v; *March*² D, D3, D3v; *WróbŻółt* 64/12; *LibLeg* 11/58; *SeklKat* F3v, I3v; *HistAl* 12, M2; Gdzie téfz iedli włzyłcy i łą náficeńi/ i zebrali co zbywało włomkow/ dwanaście kołzy pełnych *MurzNT Matth* 14/20; *LubPs* K3v, hhv; Byłem ná iednym mieyłcu gđzye was włpominano/ A iźbych teź tu włpomniáł/ vpominki dano. Było ich tám pełen łtoł co łie teź ciágnęli [tj. dawali kosztowne podarki] *RejWiz* 40v, 115 [3 r.], 181v; *Leop Ex* 8/21, 4.Reg 3/17, 2.Par 20/24, 26/21, *Ps* 64/12 (12); *RejFig* Cc4; y zefłzi łię włzyłcy chwálcy Báálowi: [...] á był ich dom pełen od końcá [!] áź do końcá. *BibRadz* 4.Reg 10/21, *Num* 7/37, 38, 44, 50, 55 (13); *OrzRozm* N4, O4v; Tá źiemią [wioska] ieft pełná cudzego narodu/ ábowiem włzedłzy tám Longobárdowie/ Goty/ Wándáli/ Heruli/ Gálláte/ ludzie grubi á okrutni/ zołtháli/ y rołpłodzili łie. *BielKron* 276; Máiąć my iuź nawy y okręty pełne towaru/ vmyłłilifmy łie pułćić do domu. *BielKron* 454, 26 marg, 57, [85²]v, 86v, 107 (29); *Ferax miraculorum Asia*, Alia pełna dźiwów. *Mącz* 122a, 27d, 52d, 60d, 72b, 97d (101); *SienLek* 18v, 20; *RejAp* 48v, 101v; *GórnDworz* F6, Ii2v; *HistRzym* 78v, 100, 121v, 122, 122v [2 r.]; gđy thák máłego łthworzenia Páńłkyego [tj. słońca] łwiát pełen/ káždy gmách pełen/ pełno káźde krolełtwo *RejPos* 78, 81v [2 r.], 161, 183, 331; *HistLan* Fv; *RejZwierc* 98, 218v; Przyłtawká iedná złota dziełiáći (łzekłow) pełna káździłá. *BudBib Num* 7/14, *Num* 7/13, 19, 20, 25, 26 (13); *BudNT Ioann* 21/11; Náłzy teź do Páryżá prowáďzeni hoynie [...]/ Fráncuzow pełne drogi/ chcąc widzieć łtroy obcych. *StryjWjaz* A4,

B4v, C2; *ModrzBaz* 47, 83v, 84; *Oczko* 12, 12v, 25v; *KochPs* 93, 109, 112, 136, 166; koćiel fmoły wrzącey pełny nágotowano/ weń wrzucono Bonifacyulzá. *SkarŻyw* 441, 57, 243, 408; *StryjKron* 487; *CzechEp* 30; *KochFr* 84; *KochSz* A2v; *ReszHoz* 115, 125; *BielSjem* 8; A trupy wkoło ftrázlíwé ležály/ Ludźie/ y bydło/ wielki źwierz/ y máły: Pełné ich morzá/ pełné brzegi były *KochPieś* 32; *KochSob* 70; *PudłFr* 14, 33; Festuearius – Plewifty, zdzeblek pelny *Calep* 416b; Lauretum – Mieifcze drzewa, bobkowego pełne. *Calep* [587]b; Plagosus – Pełni ranfztrichow zbity. *Calep* 811a, 17b, 36b, 93a, 128a, [344]b (86); *GostGosp* 58, 74; *GrabowSet* F3v, M4, Xv; *LatHar* 735 [2 r.]; *KořakSzczęśl* C3; gdy był w iednym mieście/ álic óto mąż pełny trędu/ á vyzrzawfzy Iefulá y padfzy ná oblicze/ prosił go mowíac: [...] *WujNT Luc* 5/12, 5. 11, *Matth* 14/20, 15/37, *Mar* 6/43, 8/19 (12); *SarnStat* 1045; *KmitaSpit* C5; Iákoć Miáfto ábo Rzeczpóspolita będąc pełna ludu/ zořtáá lámá iáko wdowá. *PowodPr* 9, 66, 70 marg; *KlonFlis* Ev.

W przeciwstawieniu: »proźny ... pełny« (1): ábowiem gdy zákořácefz w próźną kuffę/ wielki dźwięk dáie/ á pełna nic *Górndworz* F6.

W porównaniach (3): Marnym fie sřtał á nikkzemny yuź ták s káźdey ftrony/ Práwie yáko kłos pełny plew od rdze záražony *LubPs* bb3; Y cí/ pánie co zořtáli/ Day/ áby tám nie mieřzkáli: Ale fzli ták fpieřznym biegiem/ Iáko ftrumięń pełnym brzegiem. *KochPs* 191; *LatHar* 642.

W charakterystycznych połączeniach: pełna(-e, -y) bania (bańka) (5), beczka (3), ciało (4), czasz(k)a (12), dom (5), dwór (2), fasa, garniec (2), gmach, gora (3), kociel (2), koryto, kosz (6), kościół (5), kraina, krolestwo (2), kuffa, libraryja, łapica, mie(j)sce (18), naczynie (5), nawa (3), niebo (2), okręt (5), padoł, piersi (2), plac, pole (2), powietrze (2), przystawka (6), sieć (2), skrzynia (2), stoł (2), szkatuła, torba, wor (5), ziemia [jaka a. czyja] (7); pełny bogactw (2), blizn (2), drogiego kamienia (3), flegmy (3), kadzidla (5), kamieni(a) (5), klenotow, kości (2), kościołow, ksiąg (książek) (3), kupi (2), lasow (7), ludzi (9), majetności, mąki (8), melankolijej (3), narodu, otatkw, pieniędzy, plugastw (2), ran (3), rannych, rzeczy wonnych (7), skarbow (3), srebra (7), stworzenia (5), towarow (2), trędu (3), trupow (2), ułomkw (5), wilkości (wilgotności) (7), wody (10), złota, złotych.

Fraza: »wszytki miejsca pełne« (1): Ludzi choć w nocy było wizytki mieyfćá pełne *StryjWjaz* C.

Wyrażenia: »dom pełny (pełen)« = oznaka bogactwa; *domus plenus* *Vulg*, *PolAnt* [szyk 4:3] (7): *Leop Deut* 6/11; By mi teź Bálák dał dom pełny fwoy sřebrá y złotá/ tedy ia rořkazánia Páná Bogá mego przeřtápic nie mogę *BibRadz Num* 22/18; *BielKron* 42; *RejZwierc* 110v; *BudBib Num* 22/18, 2.*Esdr* 9/25; *KořakSzczęśl* C3v.

»gumna, stodoły, spichlerze pełne« [oznaka zasobności] [w tym: stodoły, gumna (a. spichlerze) (2)] [szyk 2:1] (2:2:1): *LubPs* ee6; Kázimierz iáko opátrźny Krol: pełne miał ftodoły y fpichlerze zboża w káźdym imieniu *BielKron* 375; *ArtKanc* M4v.

»pełne kąty« (4): *RejWiz* 57v, 61, 161v; Albo ony niepotrzebne kielifzki/ fwieczniczki/ krzyřyczki/ ktorych leżą pełne kąty/ czekáiac pogánfskich rąk/ áby fie w nich rořkochály á opłokály. *RejZwierc* 186v.

»pełna komora« (1): Niech mi ogień wielki goré/ Y ksiąg mam pełną komorę *KochMROt* A4.

»pełny (pełen) krwie« = *skrwawiony* [szyk 2:1] (3): *Redundavit sanguine forum*, Pełny krwie był rinek/ yáko by yi krwią polał. *Mqcz* 502d, 203c, 502d.

»pełny(-en, -a) (jest) świat, ziemia« [szyk 9:7] (12:4): *SeklKat* I3, x3; *LubPs* X5v; *RejWiz* 2, 10; Pełną też ięft ziemią [*repieta est terra*] bółwánow *Leop Is* 2/8; *Mącz* 371a; *RejAp* 78, 101v, 102v; *HistRzym* 69; *RejPos* 78, 84; świat książek wálznych przeciwnych y rofterkow pełen *WujJud* 11; *ArtKanc* K7; *PowodPr* 28; [By ten świat Diablow piolen był *Krofej* H4].

»wewnątrz pełny« = *intus plenus Vulg* (4): *RejAp* 49; Bo w iákiéy fą teraz [*dary Boże*] cénie/ W.M. fám raczyłeś się temu dobrze przypátrzyć/ iáko Ciepliczna kálużá/ błotá wewnątrz y około/ pełna/ ták iż rynnftok cudniéy v ludzi chowáią/ niż my tę wodę *Oczko* A4; iż ięsteście podobni grobom pobielánym/ ktore zwierzchu zdádząc fię piękne/ ále wewnątrz pełne fą kości vmártych/ y wízelákíey nieczyłtości. *WujNT Matth* 23/27, *Apoc* 4/8.

»pełny (pełen) wszytkiego, wszego dobra, wszech rzeczy« = *plenus omni bono PolAnt* [szyk 3:3] (3:2:1): *LubPs* ee6; Omnium rerum fatur, Wízech rzeczy pełen. *Mącz* 369c; *RejZwierc* 110v, 172; *BudBib* 2.*Esdr* 9/25; Oycowie náfzy iże Bogá miłowáli/ Przeto okwitość Bogactw y wízego miewáli. [...] A przedsię pełne domy mieli dobrá wízego. *KołakSzczęśl* C3v.

»pełne zanadra« (1): A gdy przyniołł pełne zánádrá płóćić/ lalkowych y wodnych orzechow/ á kaczorá álbo gołębiá ábo wiewiorkę zá páfem/ to go z oney kofzule s płófkonek roftrząfáli rofpaławízy *RejZwierc* 274.

W przén (2) : (*marg*) Vrzędniczy zyemfcy (-) Nuż zálię tych figlarzow/ co wámi władáią/ To ich tám wízędy v nas pełne kąty máią. *RejWiz* 161v; Vkaż wdzięczne vftá fwoie/ vftá różáné *Perel* pełné *KochFr* 106.

Przen (24) : Thego tłóczy á tłumi/ á tego wynoši: Bo kielich w ręce Páńfkíey winá fzczyrego pełen zmięfłánia. *Leop Ps* 74/9; Nie przyłączayże miedzy grzełzniki dułze moiey/ áni miedzy morderze żywotá moiego. W kthorych ręku ięft przewrotność/ á práwicá ich pełná ięft dárow [*et dextera eorum plena muneribus*] *BibRadz Ps* 25/10, 74/9; Spissum verbum, Długie słowo/ pełna go gębá. *Mącz* 409b; *RejZwierc* 70v; *NiemObr* 174; *SkarKaz* 245b [4 r.], 580a.

Frazy: »[komu] pełne nozdrze« (1): Niema vćiefnieyízego/ iák kto piie dobrze/ Ie ktemu: ze mu będą potraw pełne nozdrze. *PaxLiz* D.

»ręce [czyje] pełne (są) krwie« [szyk *zmienny*] (6): A gdy wyciągniecie ku niebu ręce wáłfe/ odwrocę oczy fwe od was: [...] Bo ręce wáłfe/ pełne fą krwie [*manus enim vestrae sanguine plenae sunt*]. *Leop Is* 1/15; *BielKron* 94; *RejPos* 32v, 342; Azáfz nie ięft vćífnioná v nas fpráwiedliwość? ázáfz nie ięsth zdręczon nędznik od możnieyízego? ázáfz ręce náfze nie pełne krwie? *RejZwierc* 260; *LatHar* [+10]v.

Wyrażenia: [»pełny rękaw«: wielki on Diálectik/ wnetcíby vćiekł do fwyh diuífiy y diftinctiy/ kthorych ma [...] pełny rękaw *RotRozm* A3v.]

»świat pełen« (1): BO ácz ludzie rozni roznych pífm y roznych náuk fwiáth pełen rozfypáli/ ále iż byli ludzie/ też fie iáko ludzie vnošić mogli. *RejZwierc* 8v.

»wewnątrz pełny« (3): Bieda wám Doctorowie i Pharifeufzowie obłudni/ że [...] kielich i miwę z wierzchu oczyściacie/ a wewnątrz fą pełné [*intus autem plena sunt*] drápiełtwa i niepowściągłiwości *MurzNT Matth* 23/25; *SkarŻyw* 141; *WujNT* 95 *marg*.

a) Zwrot: »pełen być« = *mieć dość* (2) :

Co mi po wálznych wielkości ofiar/ mowi Pan Bog. Pełęnych ofiar łkopowych y tłuściości ich *BielKron* 93v.

~ *Wyrażenie*: »pełen wszego« (1): Coż mi po mnoŃtwie offiar wálłnych/ mowi Pan? Pełęniem ięft włłfego [*Plenus sum*]. *Leop Is* 1/11. ~

b. *O zjawiskach fizycznych lub atmosferycznych* (20) : Ventosus, Windig oder vol winds Wyátrny álbo pełen wyátru. *Murm* 18; *Leop* 4.*Esdr* 4/49; *GrzegRóżn* N4v; Odorifer, Co wonność dáye/ pełny woniey. *Mącz* 260b, 243b, 260a, 387b, 469b, 502a; Potym przedemną łzedł obłok pełny wody/ łktorego łię pułcił dełzcz gwałtowny *BudBib* 4.*Esdr* 4/47[49]; *KochPs* 109; zewłząd powłłtáią Srogié wiátry/ zewłząd łtráchu łudziom dodáią Chmury czarné/ grádu pełné/ y trzáłkáwice *KochFr* 85; *KochPieś* 32; *Calep* 37b, 462b, 1025a; *LatHar* 668.

[*pełny* czym: a góra [*kopalnia*] jest puchem [*zepsutym powietrzem*] ciężkiem, smrodliwym pełna *LustrKrac* II 95.]

W przén (1) : Zátym wnet Zimá pełná włósiłkow łniegowych Náłtápiłá/ wlekaç łię ná nogách lodowych. *RybGęłłi* B4v.

Przen (2) : Wezrzy ná tełtámenth thwoy: bo pełne łą ciemności łziemłkich miełzkánia niepráwołci. *Leop Ps* 73/20; *SzarzRyt* Dv.

B. *O znajdujących się w tekście określonych wyrazach lub wypowiedziach* (57) : *KromRozm* I G4v, I4v; Cudna mowá łłółnikowá pełná ięft fáłłzu/ á chyłtrołci/ á obłędnych náúk. *LubPs* I4v *marg*; *BielKron* 195v; Liber confertus voluptatibus, Xięgi pełne roskólzy. *Mącz* 118b, 68d, 118b, 215d, 340b, 371a (9); *GórnDworz* I2; *GrzepGeom* A3v; *RejPos* 9v, 67v, 76, 81v, 126v; *RejPosWstaw* [143³]v; *BudNT przedm* b8; Piełni/ łifty/ kłiążki gámrácyey pełne/ w kochánium wielkiem bywáią v dworzan *ModrzBaz* 13; *SkarJedn* 244; *SkarŻyw* 201, 517; *CzechEp* 71, 75, 76, 117, 144 (9); *CzechEpPORz* *3v; *KochFr* 72, 100; *ReszPrz* 68; iáko to opiewa on pięćdziefiátny Płalm Dawidá Krolá/ pełny áffektu/ wiáry y nádzieie *ReszList* 147; Pełne łą tego Hłłtorie/ iáko dla wielkiey łwobody siłá Pańłtw vpáđło *GórnRozm* Bv; *Calep* 968b; *GostGospSieb* +3; *LatHar* 325; *WujNT przedm* 1, 2, s. 167; *PowodPr* 4, 9, 27; Tákíe fáłłze [...] y rozumowi łię łprzełwiáią/ y blúźnienia łzkárádego pełne łą. *SkarKaz* 243a, 43a, 350a, 576a; *SkarKazSej* 688a.

W charakterystycznych połączeniach: pełne(-y, -o) (*sq, jest*) *historyje* (4), *karty* (3), *kazania*, *księgi* (*książki*) (10), *list* (2), *mowa*, *piełni*, *Pismo* (8), *przykład* *rozmowa*, *słowa* (2), *Stary Testament*; *pełny* *blúźnierstwa* (5), *błędow* (3), *blógosláwienłstwa* (2), *fáłłzu* (2), *jadu*, *kacerłstwa*, *niezboźnołci*, *pisania* [*jakiego*], *pisma*, *potwarzy* (2), *przykłáđow*, *przypowiełci*, *sentencyj*, *słow* (2).

W przén (2) : Contumeliosae in aliquem literae, Łift przełwko komu pełen yádu potwarzy/ gniewu y złey woley. *Mącz* 64b; A z tądże pólpolície rołtą owe słowá y piłánia vłzczypliwey łółci pełne: łłóplłka krew nigdy niemoże łyczłiwá álbo przyázną być łłácheckiey krwi. *ModrzBaz* 19.

C. *O abstraktach* (738) :

a. *O cechach* (374) : *OpecŻyw* 95; *PatKaz* II 43v; boc włzyłtko przykázanie twoie ięft łprawiedliwołc. [*Ps* 118/172] (*koment*) Pełno łprawiedliwołci. *WrółŻołł* pp8; Ale pełná [*jest Luterska nauka*] błędow/ fáłłłfu/ y kácerłtwá rozmaitego *KromRozm* I K2v; *LubPs* gg3v; *Leop Prov* 28/19, *Sap* 11/19, *Is* 1/21; *OrzRozm* Cv; Ma Máioriká ná włchod łłóńcá známienite miáłto/ ktore Máłorká zowá/ [...] ięft thám

dziś Akademia vniuerfitas wielka/ náuk rozmaítých pełná. *BielKron* 280; Abundare doctrina, ingenio honoribus, laetitia, bellicis, laudibus, ocio, rebus, Venere, Okwitowác/ pełnym być. *Mącz* 502c, 165d, 215d, 253d, 294b, 364d, 445d, 468c; *OrzQuin* V; *GórnDworz* Kk4v; Málowánia nierządności pełne/ rozmowy pieśni wżeteczne/ [...] ktorego pogłowia nieplugáwiá? *ModrzBaz* 53v, 23, 124; Wízákże y Lácińńkie obrządki kościelne/ [...] wíetżzego íerdecznego á Duchownego nabożeńńtwá pełne fą *SkarJedn* 385; *SkarŻyw* 27, 362; *CzechEp* 135; *CzechEpPORz* **4v; ktorzy w ciemnościách zrodzeni/ y wychowani będąc/ od Bogá nie fą oświeceni/ niechcąc do prawdziwey pobożności fię przyłęczyc/ lubuią y ímákuią íobie/ w zwierzchownym pełnym błędów/ y zabobonow nabożeńńtwie. *NiemObr* 16; Nieboć íeńt pełne dobr/ ktore wiecznie trwáią *WisznTr* 35; Multicolor – Pełni rozmaitei, farbi. *Calep* [678]a, 94a, 98b, 651b, 707a; *GostGospSieb* +3v; A zá me niepráwości/ [me oczy] Wilżá pierśi lżá/ pełná wízech gorzkości. *GrabowSet* L, Kv, L2, X; *LatHar* 423; *WujNT* 319; *SarnStat* 885; Zadna mi rzecz ták przykra do nich/ [...] y ślepoty pełna nie zda fię/ iáko gdy świętemi oycy pomiátáią *SkarKaz* 42b; *SzarcRyt* Bv.

W charakterystycznych połączeniach: pełny błędów (4), chluby, chwały (3), cnot, czci (2), dobr, dziwow, fałszu, farby, gorzkości, hańby, heretyctw, jadu, kacerstwa, kunstow, lutości, łaski, majestatu, miłosierdzia, miłości, możności, nabożeńńtwá, nauk(i) (2), nierządności, skrytych sądow, słodkości, sprawiedliwości, ślepoty, świadectwa, świętości, tesknice, wdzięczności, władzy, zabobonow, zamieszania.

Fraza:bibl. »nadzieja ich pełna jest nieśmiertelności« = *mają nadzieję na nieśmiertelność; spes immortalitate plena est Vulg, PolAnt* [szyk zmienny] (5); *Leop Sap* 3/4; *BibRadz Sap* 3/4; *RejPos* 321v; *GrzegŚm* 22; A choć przed ludźmi fą męczeni wízákże nádzieiá ich pełná íeńt nieśmiertelności. *BudBib Sap* 3/4.

Wyrażenia: »Boga, bóstwa pełny (pełen)« [szyk 4:1] (4:1): dlá tego dziewitzo/ ktorás boga pełna/ dońtoynas mietz podle íyna twégo milégo/ ítoletz chwály *OpecŻyw* 184, 183v; *PatKaz III* 123; Gdy to mieyfce ogládał/ Bogá pełny młodzienc/ porozumiał/ ífz mu to Bog miefzkánie nágotował *SkarŻyw* 50, 542.

»pełny (pełen) Ducha Świętego (a. bożego)« = *plenus Spińtu Sancto Vulg, PolAnt* [szyk 23:19] (42): *OpecŻyw* 183v; *PatKaz III* 105v; *HistJóz* B2v; Podobáíáíe Pharáonowi y wízyfthkim służebnikom íe^{go} tá rádá/ y mowił do nich: Zaż możemy náleś íemu podobnego mężá/ ktoriby thák duchá Bożego pełen był? *Leop Gen* 41/38, *Luc* 4/1, *Act* 7/55; *BibRadz I* 373d *marg*; *BielKron* 17; Obran też był miedzy nimi Szczepan fwięty/ ktory iáko híftoria fwiádczy/ íuż był pełen Duchá fwiętego *RejPos* 23, 8v, 22v, 38v, 40v, 56v (9); *KuczbKat* 120; *RejZwierc* 177v; á załz nie lepiej íeńt wykłádu ítárożytnych świętych Doktorow/ Duchá S. pełnych [...] przyjmowác/ níżli te niepełnego wáńzego mozgu obłędliwe fántázye y wymyfły *WujJud* 75v, 33; *CzechRozm* 49v, 54v, 59v, 146v; *SkarJedn* 251; *SkarŻyw* 59, 82, 165, 230, 544; *NiemObr* 120; *ReszPrz* 19; *LatHar* +7, 7; Íeńs pełen Duchá fwiętego/ wrocił fię od Iordanu/ y záprowadzon íeńt przez Duchá ná pułzczá *WujNT Luc* 4/1, *Act* 7/55, s. 460, 515; Lecż to íeńcże wíetżza/ że wízyfscy Doktorá Lutrá zálecáią mężem Bożym/ Piątym Ewángelífą/ Heliafzem y Dánielem/ y pełnym Duchá ś. zowiác. *WysKaz* 38; *SkarKazSej* 660a, 663a.

»tajemnic(e, -y) pełny (pełen)« [szyk 5:2] (7): Koronacya Królewka wielkiéy táiemnice pełná. *OrzQuin V marg; KuczKat* 160; gdy przytąpić chcę do twego łtoła/ Swiátość przyiąć pełną twych táiemnic zgoła/ Swiátość dziwną prawie/ niebieską ofiárę *GrabowSet* O3; prosimy cię rácz nam to dáć/ ábyłmy przy tey ták cudowney/ á zbáwienney łákkáwości pełney táiemnicy/ z táką pilnością/ wczáiwoscią/ y miłością trwali *LatHar* 33, 80, 84, 222.

W przen (6) : Toć łą owoce Luthrowe y yego vcznyow/ ktorých nye tylko żywot/ ále y náuká ich pełná yeft. *KromRozm I* D3; iż tá náuká iego/ [...] ieft náuká Papieska/ á nakoniec Szátáńka/ która iadu y truciny pełná. *KrowObr* B3v; Otho obłoki od wńchodu flońcá/ y od pułnocy/ áz do południá/ y oblicze [!] ich groźne bárzo/ pełne gniewu y burze *Leop 4.Esdr* 15/34; tożci fię [...] wieżá tá Bábilónka pełná błędow y pomiészánia ná nim vbudowálá. *CzechEp* 233; [słońce] w krąg chodzi/ [...] Pełne wńzelkiey czułości/ Wárkoczé máiąc z promieńmi iáłności. *GrabowSet* E2v, Q3.

Przen (7) : Widziś téz víta moię ninijé bytz pełné wńfelkié flodkołci/ iutro będą otzte^m ij zolciá napélniony. *OpecŻyw* [79]v, 92v; A nyemáyałz oczu pełnych cudzołótwá? gdy fyebye y ine ludzye Bogu poplubryone/ domnimánym małżeństwow pomázáli. *KromRozm I* D4v, D2v; *WujNT 2.Petr* 2/14.

Zwrot: »mieć pełne oczy« = *móc widzieć* (2): Iuż małz pełne vfy y pełne oczy pífmá thego przez Duchá s. łpráwionego. *RejPos* 70v, 230.

α. *O cechach ludzkich (i wyjątkowo o cesze zwierzęcia), uczuciach i stanach ducha: ktoś jest jakiś, coś przeżywa, czyjeś działania coś wyrażają* (264) : GDy Sálomon był ná łtolcu oycá łwego Daidá/ pełen mądrołci ij bogactw: vńrzał niektorego człowieká ymieniem Márołtá *March*¹ A2; *BierEz* N3v; Ale miłoci pełny ij lutołci Iezus miły vciéłsł ie iako ocietz mowiátz k nim: Mieycie wiare/ iáciem ieft/ niebóycie fie. *OpecŻyw* 54, 4v, 5, 22v, 28v, 81 (12); *PatKaz III* 100v, 122v, 150v; *GlabGad* Pv; *March*³ T7; *WróbŻolt* M8; *RejPs* 36, 47v, 81v, 129v, 181v; *LibLeg* 11/56v; *SeklKat* N3; *HistAl* G8; *MurzHist* I2; *BielKom* D8v [2 r.], E3v; *LubPs* B4v, I4v, S5, eev; *RejWiz* 5; *Leop 3.Reg* 7/14, 4.Esdr 4/38, *Ps* 118/64, *Eccli* 50/20, *Thren* 1/20 (8); *OrzList* b4; *BibRadz I* 3b marg, *Iob* 14/1, *Act* 5/17; *BielKron* 10, 31, 83v, 133, 151; Venustas idem lepore et venustate affluens, Pełen pięknych á wdzięchnych [!] obyczáyów. *Mqcz* 189b, 129b, 140a, 264a, 279b, 301d (9); pełno koło Pofelłkié ieft rozumu/ ćwiczenia/ y bieglóści wńzelákiéy *OrzQuin* Cv; Ia o łobie to wam powiádam/ y iáwnie wyznawam/ zem ieft pełny rofpáczy wielkiéy *OrzQuin* Y4v, G; *RejAp* 141, 143; *GórnDworz* M8v, N3, Gg7v, Kk4; *RejPos* 22 [3 r.], 40v, 55v, 101, 104, 179, 215v; *GrzegŚm* 65; Człowiek národzony z niewiáłty/ á krotko żywiác/ ieft rozmáitey nędze pełen *KuczKat* 430, 340; *RejZwierc* 224v; *WujJud* 243v; *WujJudConf* 63, 212v; *RejPosWstaw* 21v; przyłzli tełz oni dwa łtarcy będąc pełni myłli złołciwey przeciw Zuzánnie *BudBib Dan* 13/28, *Iob* 14/1, 4.Esdr 4/37[38]; *BudNT Act* 6/3, 5, 19/28, *Rom* 15/14; *CzechRozm* 171v, 205v; *PapPan* G2; *ModrzBaz* 47v, 65, 78, 80v [2 r.], 81v; *SkarJedn* 200, 316, 375; *KochPs* 15, 90, 93, 135, 140, 171 [2 r.]; Brzidkie łą łzy twoie/ łwiętokráctwá pełne/ niedowiárltwá pełne/ ktore miáry niemáią/ á o bliłką cię łmierć przypráwuia. *SkarŻyw* [197], 2, 325, 353, 500 [2 r.], 535; *StryjKron* 260; *CzechEp* 135; *ReszPrz* 81, 95; *ReszHoz* 132; *KochPieł* 11; *ArtKanc* A12v [2 r.], Cv, D3v, E9, K11v, L5, L8; *PapUp* Ev; *Calep* 115b, 617a, [693]b, 779b, 1013a; *GrabowSet* A2v, A3, A4, C2 [2 r.], D3 (18); *LatHar* 24, 72, 106, 111, 143 (16); *KołakSzczęł* C2;

Abowiem Diákony obierano/ pełne Ducha S. y mądrości *WujNT* 419, *Luc* 11/39, *Ioann* 1/14, *Act* 6/3, 5, 11/24 (12); *SiebRozmysl* L; IEft to Ian Olbrecht człowiek myśli wielkiej, Pełen mądrości, pełen cnoty wżelkiej. *KlonKr* F, Av, F4; *SkarKaz* 2b, 3a [2 r.], 206a, 381a, 550a; *CzahTr* L3v; Nie wgląfkány naród/ nie polerowány/ Wyfchły/ zazdrości pełen/ á w zdrády odziany. *GoslCast* 44; *SkarKazSej* 662a, 669a, 675a; Iuż Polak pełen ieft dobrej nádzieie. Gdy go z letnego zachodu wiátr żenie Do iego żemie. *KlonFlis* F; *PudłDydo* B3v. [Cf też e. *LatHar* 204, 670, *WujNT Act* 6/8.]

pełny czym (1): Zacna rzecz ieft mieć rozum pełny wiadomością hiŝtoryi. *SkarKazSej* 662b.

W porównaniu (1): Zápprawdę zetrze Pan Bog ták fwoyemi fłowy/ Wfitykich fwych nyeprzyacyoł ty podnyoŝle głowy/ Ktorzy yák włos ná głowye ták fą pełni złoŝci *LubPs* P5v.

W charakterystycznych połączeniach: *pełny* (*pełen*) *bluźnierstwa*, *bojaźni* (3), *boleŝci* (5), *cnot(y)* (14), *dobroci* (2), *dobrodziejstwa*, *dobrotliwoŝci*, *falszu*, *gniewu* (2), *godnoŝci* (2), *gorzkoŝci*, *lutoŝci* (5), *laskawoŝci*, *laski* (13), *majestatu*, *marnoŝci*, *mądroŝci* (18), *miłosierdzia* (16), *miłoŝci* (11), *mocy* (2), *myŝli złoŝciwej*, *nadzieje* (2), *nędze*, *niecnoty* (6), *nienawiŝci* (2), *nieprawoŝci* (3), *niezbożnoŝci* (3), *okrutnoŝci* (*okrucieństwa*) (5), *omylnoŝci*, *pokus*, *prawdy* (9), *przeklinania*, *pychy* (3), *radoŝci* (2), *rozumu* (2), *smutku* (*smętku*) (3), *sprawiedliwoŝci*, *strachu*, *ŝwiatłoŝci*, *trwogi* (3), *wdzięcznoŝci*, *wesela* (2), *wiary* (13), *zacnoŝci*, *zazdroŝci* (3), *złej wolej*, *złoŝci* (16), *żałoŝci* (4).

Wyrażenia: »pełen (pełny) ducha [czego a. jakiego]« [szyk 3:1] (4): *KrowObr* 38v; *RejPos* 282v; Bo káżdego z nich przyrodzonym ięzykiem nápominałá/ będąc pełná ducha ŝtátecznego [*voce generosa repleta prudentia*] *BudBib* 2.*Mach* 7/21; Y vkażał fię Pan Piotrowi Apoŝtołowi mowiác: Symon y Nero/ pełni Duchá nieczyŝtego/ zleć myŝlá *SkarŻyw* 436.

»(we)wnátrz pełny (pełen)« = *intus plenus* *Vulg* [szyk 4:2] (6): Doŝycí w tobie chytroŝci/ Pełeneŝ wnátrz wŝytkiej złoŝci. *BierEz* Kv, H4; *OpecŻyw* 106; *WujNT Matth* 23/25, 28, 5. 99.

W przen (16) : O Iudáffu [...] / vkażuięŝ przyiáźń vŝty / a pelenes wnátrz gorzkie żolci / ij niewymowné zloŝci. *OpecŻyw* 106, 32v, 146; O nieŝczęŝne złe dzieci pełne iádu złego / Przecżże rodzicom ŝwoim nie życzycie tego. *HistLan* B3, B3v; *NiemObr ktv*; *GrabowSet* R2, S3.

Wyrażenie: »serce pełne« [szyk 5:3] (8): *MurzHist* I3v; Ano czáfu tákowych wŝytkich ŝpraw náŝnych záwżdy ieft pełne złej wolej ŝerce náŝze *RejPos* 181; Pełné mam ŝerce nieznoŝnéy żáłoŝci *KochPs* 35; *SkarŻyw* 115, 294; *ArtKanc* K18; *GrabowSet* Sv; *WujNT* 63.

Przen (10) : Abowiem wŝelkie przyrodzenie żwierząt / y pthakow / y robáctw / y inych żwierząt bywa vkrocone / y vkrocone fą od człowieczego przyrodzenia: ále ięzyká żaden z ludzi vkroćić nie może / bo ieft nie ŝpokoyne złe / pełen iádu ŝmierthelnego *Leop Iac* 3/8; *GrabowSet* F3; *WujNT Iac* 3/8.

Wyrażenia: »pełen dni(ow), wieku, lat« = *stary* [szyk 3:3] (3:2:1): Y ŝkonał y vmárl Abráham wŝtároŝci dobrej / ŝtáry y pełen (dni) [*senex et satur*] *BudBib Gen* 25/8; *SkarŻyw* 286; Rychło potym w zefzłej ŝtároŝci lat y ŝławy pełen vmárl [*Erdziwił*] w Nowogrodku *StryjKron* 270; *BielSenJoach* 4; *KochPieŝ* 13; Ná kóniec / pełen wieku / y przyŝtoynéy chwały / Sam ŝye práwie położył / iáko kłos doŝtały. *KochTarn* 78.

»pełen dni« = *w sile wieku* (1): bo mąż z żoną poimáni będą / ŝtáry z onym ktory pełen dni [*senex cum pleno dierum*]. *BudBib Ier* 6/11.

b. O wiedzy, umiejętnościach: posiadający je (5) : *KromRozm II q*; Iuż tu rozumiełz iż ci dobrze dufáli rozumom swoim/ o wypełnieniu zakonu swoiego/ iż byli pełni piłmá około tego. *RejPos* 230; Iáko y Páweł Apoštoł on śwíęty/ będąc pełen táiemnic Páńfkich/ práwie zumiawłzy sie o tym/ zawołał głołem wielkim *RejPos* 320v; [*Ulisses*] fortelow pełen i porady godnej. *KochMon* 26; *Calep* 819a.

c. O działaniach, wydarzeniach (138) :

α. W ujęciu indywidualnym: który często coś czyni (75) : *OpecŻyw* 76v; Bom yełt pełen grzechow wlytek. *RejKup* m6, o3v; *LubPs* V3; Na przod/ zá ieden dziw Iułtinus piłze/ iż iáko oni będąc grubi/ bez náuk/ nie znáią złołci/ ták Grekowie z náuk wielkich pełni byli wólklich zbytkow *BielKron* 296v, 467; *Facetosus*, Pełny kuńsztowánia y łmiełzków. *Mącz* 113b, 131b, 265d; *RejAp* 140v; *RejPos* 164v, 235, 261v; *SkarŻyw* 168, 484; *CzechEp* *4; *NiemObr* 72; *BielRozm* 16; *Calep* 403a; *GrabowSet* B4v; *LatHar* 38; Tá była pełna dobrych vczyńkow y iáłmużn ktore czyniła. *WujNT Act* 9/36, s. 435, 2. *Tim* 3 arg; *SiebRozmyśl* I2; Zły człowiek/ zdrády pełen/ ten czártowłki łynek *GosłCast* 61; *SkarKazSej* 670a, 692b. [Cf też **e. LatHar** 670.]

Ze zdaniem przydawkowym (1): Bo iż niekarzą nagle zá vczynek zły/ przeto pełne (iełt) ferce łynow człowieczych wñich aby czynili złołć. *BudBib Eccle* 8/11.

W charakterystycznych połączeniach: pełny bluźnierstwa (3), błędow, grzechow (grzechu) (14), jałmużn, kradziestwa, krwi rozłania, kuńsztowania (kunstow) (2), mężobojstwa, nieczystołci, niesprawiedliwołci, pomsty, powiełci fałszywych, przekłęłta (przeklinania) (3), sprawiedliwołci (3), łmiełzkow, występkow, zabijania, zbytkow, zdrády (6), złorzeczenia, złołci (3), żartow.

Wyrażenie: »pełny dobrych, miłosiernych uczynkow« = po długim cnotliwym życiu (2:1): á Iulian z żoną śwá w krotkim czálie pełny miłoiernych vczyńkow vmárl y odzierzał żywot wieczny. *HistRzym* 116v; Zyl Noe po potopie lát trzyłtá piędziesiáł/ y máiac iuż dziewięć łet y piędziesiáł lat/ [...] pełny dobrych vczyńkow/ vmárl. *SkarŻyw* 271, 319.

W przén (43) : *RejAp* 141v; Niełzczęłna dułzo/ pełná niepráwołci/ Wyłtępkow pełná/ pełná wólklich złołci *GrabowSet* A4; Ia grzełznik/ nie łam z łiebie záłłużyć nie mogę. A nie máiac nic inłzego/ iedno grzechow pełná dułżę/ y grzełzne ciáło/ y to ná czełć y chwałę twoię teraz ofiáruię. *LatHar* 147.

Frazy: »ręce (są), prawica jest pełna(-e)« = ktoś coś czyni, wyrządza [szyk zmienny] (6:1): *RejPs* 72; Ręce wálle pełne łá wólkellkyey nyepráwołci *LubPs* O3v, G2, ee5v; *RejZwierc* 260; *KochPs* 71; á práwicá twoiá pełná ielt łpráwiedliwołci. *LatHar* 369.

»serce (jest) pełne« = ktoś czyni a. myłli o czymł; *plenum (est) cor PolAnt* [szyk zmienny] (3): *BibRadz Eccli* 1/31 [38]; *BudBib Eccle* 8/11; O wierzę iż bogowie co łiedzą wyłoko/ Iuż przed łpráwiedliwołciá zámrużyli oko. Gdy ferca pełne zdrády/ karác omiełzkáią *PudłDydo* Bv.

»usta, wargi (są) pełne(-y); język (jest) pełen« = ktoś coś wyraża słownie, często lub obficie; *os plenum Vulg; labia repleta PolAnt* [szyk zmienny] (8:1;3): Os tuum abundauit malicia: et lingua tua concinnabat dolos. Vłta twoie pełny były złołci. á ięzik twoy składał zdrády, (*koment*) To ielt Mowi też fałz y kłámłtwo. *WróbŻołt* 49/19, 13/3; á przeto záwždy mułłá być pełny włta moie wielmożnołci twoiey. *RejPs* 103v; *SeklKat* 13; *LubPs* C2v, G3; *Leop Rom* 3/14; wargi iego pełne łá rozgniewánia *BibRadz Is* 30/27, *Mich* 6/12; ich ięzik hárdy/ Pełen bluźniérłwá/ pełen y wzgárdy. *KochPs* 22, 15.

Wyrażenie: »pełne (są) uszy (ucho)« [w tym: o czym (2)] = *ktoś coś słyszy a. słyszy coś głośnego* [szyk 16:1] (17): Gdyż pełne wśzy o tym y oczy widaią/ Co więc tácy pánowie zá rofkofzy máią. *RejWiz* 140v; *Strepunt aures clamoribus plorantium sociorum*, Pełne wśzy łzmeru/ łzumu/ trzasku nárzekáyących towárzifów. *Mącz* 420c; *RejAp* 97; iż pełne były wśzy onych ludzi ná then czas ná łwecie będących/ rozmaitego piłmá á rozmaitego prorocłwá o thym łwięty m Pánie *RejPos* 81, 23v, 53v, 70v, 167v, 179v (13); *RejZwierc* 119.

Przen (1) : y podniełione będą obłoki wielkie y mocne pełne gniewu/ y gwiazdá/ áby przełtráfiyli włfyłtkę ziemię [!] *Leop* 4.*Esdr* 15/40.

β. *W ujęciu przestrzennym: w którym (miejscu lub zbiorowości) często się coś dzieje, ludzie coś czynią* (37) : *RejWiz* 159; *Corki twoiey niewydáy ná nierządność/ áby łie ziemiá niełplugáwiłá á niebyłá pełná grzechu nieczyłłwego Leop Lev* 19/29, 3.*Mach* 4/3; *BibRadz Gen* 6/11, *Act* 19/29; Y bluźniérłtwá pełné łą Zbory Krześciójáńłkie *KochZg* A2; *Mącz* 265c, 386d; Ná Litwę nárzekamy/ Litwá záś ná Láchy/ V obudwu Narodow płáczu pełne Gmáchy. *Prot* D; *LeopPrzep* D2; *HistRzym* 26; *ModrzBaz* 142v; *KochPs* 178; *CzechEp* 325, 358, 360; *GórnTroas* 65; *WujNT* 50; W tym przykazaniu obražaią też ielzče Bogá biesiády y krotochwile/ ktorých náłzá Polłká ielł pełná. *PowodPr* 74, 74, 86.

W charakterystycznych połączeniach: pełny bóleści, bluźnierstwa, frasunku, grzechu, kłamstw, lamentu, łupiestwa (2), nieprawośći, niesprawiedliwośći, omyłnośći, płáczu (2), prac, radośći, wesela, zamieszania, złośći (4), żalu.

Fraza: »pełen (pełny(-a)) (jest) świat, ziemia« [szyk zmienny] (14:1): *BierEz* O3v; *RejWiz* 136v; ábowiem pełen ielł niełspráwiedliwośći y chorob then łwiát [*plenum iniustitia est saeculum hoc et infirmitatibus*]. *Leop* 4.*Esdr* 4/27; *RejAp* 68; *RejPos* 9, 68v, 70, 186; ábowiem ielł pełen łwiát łáłżu złośćiwego/ trudno džiś ná nim náleść człowieká łwiętego. *ArtKanc* Q2v, M19v; *LatHar* 361, 589; *WysKaz* 11; *SiebRozmyśl* E3; *PowodPr* 86.

W przen (1) : PATrz Pánie BOże moy iáko łwiát wizytek pełny ielł sídeł požádlivośći/ ktore nágotowano nogom moim. *LatHar* 589.

αα. *Wiele się o tym mówi* (1) : *Krol hnet łkazał przećiwko mnie [...]. (-) O coć niewiem/ pełen tego Seym Piotrkowłki był/ włzák tego nie táią Prokuratorowie Pánów Zarębow/ y teraz/ iákoś ielł od támtego Prokuratorá przez nogę przewiniony OrzRozm* T4v.

γ. *W ujęciu czasowym: kiedy coś się dzieje często lub w wielkim nasileniu* (26) : *OpecŻyw* 164; *FałZioł* V 52v; *LubPs* L, M2v *marg*; Obáczże ludzki żywot od pirwłzey młodośći/ Iákich ielł pełen przygod/ iákich okrutnośći. *RejWiz* 94v; *BibRadz* 4.*Esdr* 12/2; Albo też co ielł požyteczná práca człowieku? gdyż włzytki dni iego pełne łą fráfunku bez odpocłzynienia. *BielKron* 79v; *Mącz* 468c; *BiałKat* 383v; *KuczbKat* 140; Lecł wálze rołterki o wierze nie vkoione łą/ pełne złorzeczeńłtwá/ gniewu/ nieprzyiáźni y łwarow. *WujJud* 128v; *RejPosRozpr* [c4]; *RejPosWstaw* [110²]v; *CzechEp* 416; Żywot wieczny w drogim niebie/ Chowa mu Pan Bóg v łiebie/ Pełen poćiech rozmaitych y rofkofzy známienitych. *KochMRot* A3; *WisznTr* 32 [2 r.]; *ArtKanc* Kv; *GrabowSet* C2, G2, H4v, T2, V2v, X4; *LatHar* 601; A iż potym náłłąpiły czáły pełné zámiełszania/ w ktorých síłá rzeczy džiáło łie nie porzádnie *SarnStat* 1206.

[pełen czym: Włlytki dni iego pracámi á bólećiámi pełny łą *HierWielEccle* 4.]

W charakterystycznych połączeniach: pełny(-e, -a) czas(y) (2), dzień (dni) (6), godzina, rok, żywot (12).

d. Powodujący, dający coś, połączony z czymś (83) : iedno wy żydowie niemilofciwi/ za naukę zbawienia/ dáycie trudná męki/ ij przykré flowa/ pełné krzywdy ij włfego fromoceniá. *OpecŻyw* 116; Po odiechaniu poflow Papieżkich, tuż przyiechali poflowie Saraczenow radząc Tatarąm aby oni radczey przięli wiarę Machomethowę, gdyż ona nie tak ciężka iest iako krześcianka ale lżeyszfa/ rofkošzy pełna, y ludziem walecznym przyštoynieyfa *MiechGlab* 19; *BierRozm* 9; *RejPs* 48; vsłyszalem głos niewymownego łtrachu pełny *MurzHist* N4v, B3v; *LubPs* Q marg, T6v, gg4; *Leop* 4.*Esdr* 12/2; *OrzRozm* P; *BielKron* 199; Res est solliciti plena timoris amor, Miłość yest troskliwego obawania/ y pieczołowitości pełna. *Mącz* 399b, 181c, 199b, 265a, 495a; *OrzQuin* P3, T; *SarnUzn* B5; *RejAp* 58, 86; O niezczęście żałości pełne *HistRzym* 81; *RejPos* 177v, 181v [2 r.]; *KuczbKat* 105; Stan bezzeńki ktory plugáftwá pełny iest zá przekłęty/ y złorzeczony być znamy *WujJudConf* 212v; *RejPosWstaw* 22v, [41²]; *BudBib Ier* 6/6; Kto pilnie v siebie vważy łpořob prawdziwego vrzędu/ nieledá iáko mu fię záchce vrzędow/ wiedząc że one rozmaitych trořk y fráfunkow pełne są. *ModrzBaz* 45v, 34v, 62, 84v, 107, 128v, 137; áby sie též y tego mieyfcá vžaliwřzy/ Cieplice ochędożyć/ á do vżywania lepfzého nápráwić rofkazał/ y pámiątki/ y Bogomódlłtwá wieczného/ byłáby rzecz pełna *Oczko* A4, 1; *KochPs* 144 [2 r.]; *SkarŻyw* 69, 334; *KochTr* 4; *GrabowSet* D3v, Sv, T3v; *KochFrag* 52; *OrzJan* 34, 92, 114, 131; Godźieneš P. Iezu Chryłte włzelkiewy czći y chwały/ v Herodá wzgárdą/ nátržáfaniem/ y w białą łzátę pełnym pošmiewiřká przyodźianiem zefromocony. *LatHar* [540], 254, 275, 288, 318, 478 (9); *KořakSzczęřl* B4v; *GrabPospR* L3; *PowodPr* 67; *SkarKaz* 5a, 245a, 314b, 550b; trzebáby [...] Naprzod *praemium virtuti et labori militari*, nád ktory nie mářz wietřzego y niebeřpieczeńtwá pełnieyřzego. *VotSzl* C2; *KlonFlis* Bv.

W charakterystycznych połączeniach: pełny bezpieczeństwa, bojaźni, boleści, cudow, frasunku, grozy, kłopotu, krzywd(y) (5), łez, mąk, myślenia, nadziei (2), nieszczęścia, obietnic, pociechy (5), podziwienia, pośmiewiska (2), prace(j) (4), przykrości, radości (2), roboty, rozkoszy (9), srogości, starcia, strachu (6), trosk, trwogi (5), upadkow, zdumienia, złości, zysku, żałości (2).

W *przen* (12) : *WróbŻořt* E2; *Foecundissimus melle et felle amor*, Miłość pełna Miodu y żořcy. *Mącz* 132d; *RejPos* 169; Iřz weřcia tego ťwiátá řtály fię ćiářną/ będąc pełne boleści y prace *BudBib* 4.*Esdr* 7/12; *ArtKanc* FI9; *Wyrwi* [mnie] Hárpijam/ pełnym włzech przykrości/ Trořkom co řiły řuřżą *GrabowSet* G3v, M4, P2v; niech mię řtráchu pełna łođź/ bárzo groźney włzelkim řtanom řmierci/ z oyczyřtych źiemie tey kráiorw nie porywa *LatHar* 641; *SkarKaz* 123a, 637b; GDy fię obrácam łám ná drugą řtronę/ Y tám vbaczę dźiwne řprawy oné/ Oboiętného řczęřcia řliřkie progi/ Nieprzeřkoczone pełné řtráchu trwogi. *GosřCast* 69.

e. Będący obiektem czyjegoś ustosunkowania się (98) : *OpecŻyw* 181; *LubPs* R2; Gdyž tu iego [Boga] obietnic pełen wierny káždy. *RejWiz* 55; Y ktoryž iest człowiek táki iáko Iob? coby fię opił pošmiewiřká iáko wody? (marg) To iest/ ktory iest pełen słow řmieřznych. (-) *BibRadz Iob* 34/7; Nie przeco iného/ iedno iže Křięřtwo/ rzecz iest brzydliwa/ y náturze człowieczey przeciwna/ itěž kłátwy Božey pełna. *OrzQuin* Q; ták řławá pocźciwego/ á Ricerřkiego záwołania człowieká/ ieffli namniey w czym nářzczerbiona będzie/ iuž fię nigdi nie popráwi/ ále ták zhańbioną/ á pełną

lekkości zołtanie. *GórnDworz* D5v; *HistRzym* 101; *RejPos* 49; Potym Náftáliemu rzekł/ o Naftáli fyty przyiázní y pełny błogosłáwieńtwa Iehowinego *BudBib Deut* 33/23; *SkarŻyw* 595; *ReszList* 190; *ZawJeft* 27; *GostGospSieb* +3; Moc niezliczona potępionych/ łzpetnych/ vdęczenia/ łmrodu/ hańby y bluźniérftwa pełnych/ á nieprzełtáynie wołájących/ nárzekájących/ płáczących: y zębámi zgrzytájących. *LatHar* 670, 204, 596 [2 r.]; A Szczepan będąc pełen łálki y mocy czynił cudá *WujNT Act* 6/8, s. 201; *SkarKaz* 347a; Iużeśmy názbýt pełni łzkody/ z delpektámi. *SzarzRyt* B2v.

W charakterystycznych połączeniach: pełny błogosłáwieństwa (3), chwały (2), czci, darow (2), hańby, klátwy, lekkości, łaski (7), nagrawania (2), obelżenia, obietnic, szkody, sznupek, udęczenia.

Wyrażenie: »łaski, miłosci pełna; łaską pełną« [o *Maryi*] = *gratia plena Vulg* [szyk 57:16] (64:7;2): Zdrowa bątz miłocij pełná/ pán s tobą. *OpecŻyw* 7v, 8 [2 r.], 8v, 81, 147, 181 [3 r.], 183v [2 r.], 184; A gdyfż ona [*Panna Maryja*] była pełna łálki była naczudnyeyfcha/ a to yfch nyetelko od ynłzych grzechow ale thefz y od pyerworodnego była oczyfzyczyona *PatKaz I* 1, 2v, 8 [3 r.]; dzyeczyátko marya czuyáč fyą bycz pełną łálki bozey ueselyła fyą wzyuoczye matky bądącz *PatKaz II* 80v; O nyeuyáfto pełna y vyáčzey nyfz pełna łálką łktorey pełnołzczy plynnyenya ozyuya wfzytko łzthworzenye *PatKaz III* 92, 89v, 92, 96v [2 r.], 112v, 113 (16); *SeklKat* Cv; *KrowObr* 152v; *Leop Luc* 1/28; *BielKron* 136v; Bo gdy tu łfłyfzyfz s táiemnic Troyce śwíętey iż iey poeł mowi/ bądż pozdrowioná/ iże łálki pełná/ iże błogosłáwieńfza niżli infze niewiáfty *RejPos* 271v, 14, 269v, 271; *BiałKat* 228v [3 r.], 231; Co iedno chwálebnego ieft w innych białyh głowách/ bez pochyby/ wfzytko fię w tey łálki pełney/ náydowáło. *SkarŻyw* 242, 393, 553; *CzechEp* 192; *KochFr* 55; *ArtKanc* A3v, A5, A7v, E10; *GrabowSet* P; *LatHar* 7, 404, 465, 476, 483; *WujNT* 136, *Luc* 1/28, s. 194 [7 r.], *Zzzzz* 4v; *SiebRozmyśl* F2v; *SkarKaz* Oooo2a.

W przen (4) : Pełné łono mam łznupek/ pełné obelżenia/ Słucháiąc rozmáytych narodów hańbienia. *KochPs* 135; Abowiem biodrá moje pełne łą nágrawania *LatHar* 162 [*idem*] 609.

f. *O wszechmocy i wszechobecności bożej (40) :* Słóńce ófwiecájące po wfłyfłkich rzeczách poyfzrzáło/ á chwały Bofkíey pełna ieft łpráwá ie⁸⁰. *Leop Eccli* 42/16.

Frazy: »pełne(-o) (jest) niebo; pełne są niebios« [w tym: *niebo (a. niebios)* i *ziemia (23), świat i niebo (1)*] [szyk *zmienny*] (19;5): *OpecŻyw* 174; Iż yełt pełno niebo y zyemyá máyefstatu páńfkiego ná wieki wieczne. *LubPs* Q4v *marg*, H4v, V6v *marg*, dd4 *marg*; Boże wfzechmocny z niebieskíey możności/ Ktorego świat y niebo pełno wielmożności. *RejWiz* 2v; *RejAp* 71v, 85; *RejPos* 12v, 139v, 144, 191 v, 206v (9); potrzykroć [...] ieft Bogiem ś. y pánem załtępow/ ktorego chwały pełne łą niebioá y zíemá [!]. *CzechEp* 286; *ArtKanc* N19, N19v, T17; *LatHar* 94, 573; *SkarKaz* 455a.

»pełen (jest) świat« [szyk *zmienny*] (5): Prawda twoyá przenikęłá y wfłyfłki obłoki/ Trudno záprzec/ bo yey wfłędzye pełen śwýát łferoki. *LubPs* Y6; Nie wfłtanie pámiátká twéy dobrotliwości/ Pełen świat záwždy będzie twéy łpráwiedliwości. *KochPs* 210, 106, 181. Cf »pełne niebo«.

»pełna (jest) ziemia (z niebem)« [szyk *zmienny*] (32): *Mifericordia tua domine plena est terra* [...]. Miłofierdzia twego miły panie pełna ieft ziemia *WróbŻołt* 118/64, oo4; *RejPs* 105v; *LubPs* H4v; *RejWiz* 113; *SarnUzn* D8v; Oto od wfchodu łłóńcá przydzie wam Bog/ [...] á ogárníe niebo chwáłá iego/ á łławy iego będzie pełná zyemiá *RejPos* 3; *KochPs* 45, 156. Cf »pełne niebo«.

W przen (2) :

Fraza: »pełne (są) kąty« [szyk zmienny] (2): A pátząc ná Słońce/ ktore iest liche stworzenie iego/ możelz tym lepiej zrozumieć iż on wżędy iest/ á wżędy pełne kąty możności iego *RejPos* 78, 78.

3. *Dobrze rozwinięty, dojrzały (o roślinach); plenus Vulg, PolAnt (13) : FalZioł I 111c;* dobre figi pełne pieczone iedz *SienLek* 83v; Boć ziemiá fámá z łiebie owoc rodzi. naprzod trawę/ potym kłos/ á potym pełne źiárno w kłosie. *WujNT Mar* 4/28; Podobny bialey rożey/ ktora fię iuż z swoiey Máćice rozwiązawży pełne lińki bierze *WitośLut* A3.

Wyrażenie: »kłos pełny« = *spica plena Vulg, PolAnt [szyk 8:1] (9): HistJóz B, By; Leop Gen* 41/22, 26; *BibRadz Mar* 4/28; *BielKron* 16v; Y (zás) zánął [faraon]/ y fniło fię mu powtore: áno liedm kłofow wychodziło z iednego zdzblá pełnych y dobrych [*Et ecce septem spicae ascendebant in culmo uno pingues et pulchrae*] *BudBib Gen* 41/5, *Gen* 41/7, 21.

Przen (1) : V nas każdego zulfacza [...] Ktori iedno fplochą głową To kazdego kotem zową A wierz mi iż to wielkie plemię Bo to barzo pełne fiemię *RejRozm* 394.

4. *Niechudy, niekościsty (8) : SienLek* 29; ácz siedzą więc [w wodzie] drudzy do tąd zówždy/ áz fye ciáło dobrze rozgrzeie/ pot z łýsiny pýdźie/ á fkorá ná ręku zmarłczy: ále próżę nie z przodku/ áni v flábych/ niech tá próbá będzie: bo/ by młoda zmárłków/ á nie bárzo pełny ftrumięniá z czołá czekać miał/ długoby siedzić potrzebá *Oczko* 27v; Vítá twoie korałowé: A zęby fczéré perłowé: Szyiá pełna okazała *KochSob* 68.

W połączeniach szeregowych (2): iefli kto pełny/ krafny/ rumiány/ nád zwyczaj: krafác táka fzkodna *SienLek* 18, 139v.

W przeciwstawieniach: »pełny ... cienki, szczupły« (2): Wrócánie pełnym Ludziem więcey fłuży/ niżli fzczupłym *SienLek* 38, 4v.

Szereg: »gruby a pełny« (1): A tak bańki barzo mało fą wżyteczne ludziom ktorzy fą grubego á pełnego ciała *FalZioł V* 60.

5. *Całkowity; plenus Vulg (9) :* W šíeroctwie pełnym mocno trway w tym łtanie/ A pułczay ten świat y z rokfozą tanie. *PudłFr* 47; *WujNT* 687; ftrześciefz y wy rádżę swoiey wełny/ Zá czáfow poki macie páńłtwá fwoie pełny. *CzahTr* E4v.

Wyrażenia: »w pełnej mierze« = *całkowicie (1):* Prává też połpolitego ftrzegł by káždy/ gdyby widział/ iż pan fám/ nicz z niego nie wyftępuie/ y owfzem go ftrzeże/ broni/ y w pełney mierze ono záchowuie. *GórnDworz* Hh7v.

»pełna moc« = *pełnomocnictwo (1):* Po fłowie ZiemiŃcy z pełną mocą połłáni/ [...] ziechálifie [na sejm]. *SarnStat* 1057.

Przen (2) :

Wyrażenie: »pełnym sercem; serce pełne« (1;1): *PatKaz III* 145; SERce mi każe spiéwác pánu fwému/ A fercu ięzyk połfufzny pełnému Odbiéra fłowá/ y nowy rym dzieie *KochPs* 66.

a. *O księżycu w pełni (3) :*

W porównaniu (2): Iáko gwiazdá iutrzenna w pośrzodku mgły/ á iáko miefiąc pełny fwiecąc we dni fwoie: Y iákoby słońce iáfne/ ták y on świecił w kościele Bożym. *Leop Eccli* 50/6; *BudBib Eccli* 50/6.

Wyrażenie: »miesiąc pełny« = *luna plena Vulg, PolAnt [szyk 2:1] (3):* Pełny Miefiącz *Goski ktv. Cf W porównaniu.*

b. *O odcinku czasowym (1)* : pełne trzy dni rządzili którym sposobem/ y na którym miejscu podkądanie by uczynić *BielKron* 307.

6. *Wyraźny, silny (8)* :

a. *O pulsie (5)* :

Wyrażenie: »tępanie pełne« (3): Theż będzili tępanie miękkie/ pełne/ ale nieruchłe/ á barzo leniwe, Niemocz ona ięft z flegmy zimney. *FalZioł* V 12v, V 12v; *SienLek* 24.

Szeregi: »mięszszy, (a, albo) pełny« (3): *FalZioł* V 12v; ábowiem to cienkie tępanie z suchości ięft: iáko prętkie z gorącą á miękkie álbo pełne z wilkości/ ktore czyni krew. *SienLek* 24, 24.

»silny, pełny« (1): położywszy palec swoy namnieywszy/ podle Stáwu dłoni iego: á tak porząd równo wżysťki cztery: y mieć ktemu silną bączność/ Ięftlić Skoki silne ią/ pełne/ á iákoby vćinał *SienLek* 24.

b. *O śnie (1)* : Cyáło nápełnia máła praca/ częste odpoczywánie [...]/ pełni fen niezbytnei. *SienLek* 4v.

c. *O wietrze (1)* : Ná on čás będzie rzeczono ludu temu y Ieruzálem/ Wiátr palący ná drogách [...] nie ku wywianiu/ áni ku wyczyśczeniu. Duch pełen [*spiritus plenus*; *komentarze i współczesne tłumaczenia mówią tu o wietrze*] mi z tych rzeczy przydzie *Leop Ier* 4/12.

d. *O gwiazdach: jasno świecący [w tłumaczeniu z lat. „plena sidera” Propercjusz Elegie, I 16/23]* (1) : [człowiek do furty:] Mych niewczáłow lituią nocy nieprześpáné: Lituią pełné gwiazdy/ wiátry niewytrwáné: Ty lámá niechczęz bączyc ludzkich doległóści/ A swym tylko milczeniém wiecznie zbywałz gości. *KochPieś* 29.

7. *Doskonały (2)* : A śnadz wiele táemnic boskich śnádnie będzie mógł wyrozumiec/ á pełną náńką [*lege*: naukę] pozna wewśfech swych śprawach *RejPs* 36v.

Szereg: »doskonały i pełny« (1): Pozdrowia was Epáfrás ktory z was ięft/ śługá Chriftułá Iefułá/ záwżze prácuiąc zá was w modlitwách/ ábyście śtali dośkonáłymi y pełnymi [*perfecti et pleni*] we wśzelákiey woli Bożey. *WujNT Col* 4/12.

8. *O Bogu: wszechobecny (3)* :

Frazy: »jest pełen wszędy, po wszemu światu« [*szyk zmienny*] (1:1): Gdyż lámó [*bóstwo*] o śobie powiáda/ iż iam ięft wśzędz pełen y ná niebie y ná ziemi. *RejPos* 149, 78v.

»jest pełen ziemie i nieba« [*w nawiązaniu do Is 66/1*] (1): Gdzyeżby go [*Boga*] tedy śzukác? á gdzyeżby tedy do niego wołác? O iáwnie lám o śobie powiáda przez Izáiałzá Proroká/ iż on ięft pełen ziemie y nieba á iż wśzędz ięft *RejPos* 133.

9. [*O kwiecie: mający tyle płatków, że nie widać środka*: Roża też polna przemienia się w pełną częśťym mieśca przemieniánim *Cresc* 1571 68.]

10. *Wyrażenie przyimkowe: »z pełna, [z piołna]« (159)* :

a. *Napełniony [w funkcji przymiotnika]* (3) : *KochSat* B; á czáfem ná wieczęrzá nie záwżdy połmiłki śpełná będá *RejZwierc* 59; y nabrali co zbyłó włomkow śiedm kószow śpełná [*septem sportas plenas*]. *BudNT Matth* 15/37.

b. *Tyle, ile trzeba, tyle samo, wszystko (wszystkie), w całości (całe) [funkcja przymiotnika i przysłówka trudna do rozgraniczenia]* (91) :

α. O ilości (64) : Zadny trudności niema dbać/ Kto chce łpełną pożytki brąć *BierEz* O2; *GroicPorz* g3v, p3; A też widziłz iáko mu nákrzywiono gęby/ Y niewiem by tám dawno łpełną były zęby. *RejWiz* 74v; *BielKron* 17v, 102v, 158, 400; *Mqcz* 83c, 289d; *RejPos* 199v, 346v; y poráził [*Dawid*] między Pelifztymy dwieście mężow/ y przyniosł Dawid napłетки ich/ y oddáli ie łpełną krolowi [*et ea omnia obtulerunt regi*] *BudBib* 1.Reg 18/27; *Strum* K4v; *ZapKościér* 1579/2; *KochEpit* A4; IEłli dármo małz té xiążki/ A łpełną w wácku pieniążki/ Chwałę twą rzecz/ gościu brácie/ Bo nie przydziefz ku vtrácie. *KochFr* 3; *GórnRozm* I3v, L4v; Pan káždy łacwie łe vłtrzedz może cudzego nie pragnąć: bo dofyć prace bez grzechu łwe opátrzyć/ áby go dochodziło włafne iego łpełną. *GostGosp* 4, 54 [2 r.], 58, 62, 102, 114; tedy Arendę oddawfzy łpełną do łkárbu/ ołtátek co zołtánie dochodów przy Stároście/ [...] piątą część do łkárbu náłzého dáwác máią *SarnStat* 89, 104 [2 r.], 357; *PowodPr* 26; *CiekPotr* 57; [Vzycz nam łpiołna twego miłoferdza *Krofej* K, I8v].

W połączeniach z liczebnikiem (10): *BierEz* C2v; Dwa łe złożyli/ piórfzy dáł 17. złoty ch wtóri 7. zło. y chczą kupić 2. półta(wy) 1. za. 19. zło. á drugi za 5. zło. á w obudwu iefł 30. vł(nas) á chczą mieć káżdi z nich 30. vł(nas) łpełna. *KłosAlg* G4v; *MetrKor* 59/75v [2 r.]; *BielKron* 105v, 306v; *WerGość* 216; Otóz y pieądze małz w chułtkę vwinioné/ Małz tám iáko dwie grzywnie łpełną odliczone. *WyprPl* C2v, B4v; *SarnStat* 721.

Z przeczeniem: »nie z pełna« (3): *BierEz* K; *RejJóz* N4; Ná warchole guz y włofy nie łpełną *RejZwierc* 227v.

W przeciwstawieniu: »bez [ilu] ... z pełna« (1): Przyłzedł tedy Izrael do Egiptu w pocźcie przyrodzonych łwoich łiedmi dzyefiát y pięć (drudzy piłzą bez czterzech/ á drudzy łpełną) *BielKron* 18.

Zwrot: »z pełna być w liczbie; liczba z pełna wynidzie« [*szyk zmienny*] (3;1): [*Koł*] W łiednym kácie łobie łiedziál: Po łiedney myłzy łápáiąc/ A tám dobre byto máiąc: Myłzy gdy to obaczyły/ Iż nie łpełną w łicźbie były: [...] *BierEz* K; *BielKron* 139; *BielSpr* 52; Gdy wiernych łicźbá łpełna wynidzie/ tedy w sławie [...] w krolełtwo Oycá [*Chrystus*] ie przywiedźie. *ArtKanc* G14.

Wyrażenie: »wszy(s)tko, (nie) wszytcy, wszytek z pełna« [*szyk 8:1*] (6:2:1): [*Bracia Józefa do Jakuba:*] A dali Bog przydziemyć tu z wełołą nowiná Y włzytczy łpełna będziemy y kłopoty miną *RejJóz* N7v, P3; áż łe zebrał łpełną włyfłtek lud [*donec expletus esset omnis populus*] ktory był wylłedł z miáłtá. *Leop* 2.Reg 15/24; *RejZwierc* 61v, 89v; *RejAp* 32; *RejZwierc* 63v; *KochPs* 54; *SarnStat* 392.

Szereg: »i z pełna, i w cale [= w calości]« (1): wołátem włáfnemi Odkupić go pieniádzmi, żebym łkarb zwierzony Oddál przyiácielowi, y łpełną, y w cále. *CiekPotr* 14.

Przen (4) : Niezapomniál y ofyáry. Swięto Piétrzą/ y koledy/ Aby były łpełna bledy. To mu łię zda napyluieyfá [!]. O wierze tu rzecz namnieyfá. *RejKup* 14; A iż łełtze pychy niedołstawáło łpełną/ przetho náołtathek wtory Páweł Papiéfz/ ku ćci łwoiey/ y łámi Kárdynali [*lege: samy kardynały*]/ y konie ich/ w Szárłat álbo w tzerwoną bárwę przybrał *KrowObr* 35v; *RejAp* 128; *WujJudConf* 113.

β. O wielkości (5) : A pátrzayże gdy zálię theż doroście ciáło/ A iże iuż w łwey mierze łpełną bęध्ये trwáło. Pátrż iż rozum y potym przedłię dáley roście *RejWiz* 119v; Trzeći Herod był Agrypá/ ktory był zálię łobie łpełną krolełtwo zebrał *BielKron* 139v, 313v; *BielSat* C2v; *Strum* Fv.

γ. O czasie (11) :

W połączeniach z liczebnikiem (7): *LibMal* 1554/184v; Za tego Cefarzá wyflzy fpełná tyfiac lat Rzymowi od záłożenia. *BielKron* 152, 407; *HistLan* A4v; NA mieyfce y czas opiáný pan Podkárbi Koronny y Deputaci zióchác fie máiá/ [...] y miefzkác tám trzy niedziele fpełná dla odbiérání tych prowentów. *SarnStat* 362 [*idem*] 413; *CzahTr* I.

Z przeczeniem: »nie z pełna« = *nie całe* (5): KOnon rodem s Trácyey/ człowiek ftáry będąc/ iedno był Papieżem nie fpełná rok. *BielKron* 167, 169v, 190, 326; Nie doflzó fpełná trzech lat wczáfowi onemu/ Iák wymawiano ftráwę ftárcowi biednemu. *HistLan* A4v.

δ. O tekście (11) : Hyperbaton [...] Latine transgressio, Przeftápienie/ álbo słowá ná koniec fentencyey záchowáne/ które rzecz fpełná czyni. *Mqcz* 160d, 40d, 61b; Wymázálic też byli Arianowie z Ewángeliey Ianá S. one flowá: Duch ieft Bog; iáko świádczy Ambroży S. Lecz Graeckie džísfeyfe księgi máiá te flowá fpełná. *WujNT przedm* 15.

Zwrot: »(słowa) nie z pełna przywodzić« = *nie cytować wszys, wrywać z kontekstu* (7): Słowá Ireneufowe niefpełná/ y odmienione/ iákościé zwykli/ przywodzićie *WujJud* 193v, 113v [2 r.], 185v *marg*, 193v *marg*, L15, Mm2v.

c. Należyty (należyście), w dobrym stanie, w porzqdku, tak jak trzeba; bez szwanku (59) :

α. O rzeczach [w funkcji przymiotnika] (12) : *RejJóz* G3; *RejKup* x6; *RejWiz* 55v; Táme przy wflzytkich fkrzynię przynieść rofkazano/ Iefli fpełná pieczęći pilnie ogládkano. *HistLan* Fv; *GostGosp* 10; Iuż y Lutnia w zákrzytym kácie gdfieś leżálá/ Snadz y ftron fpełná zdrowych ná łobie nie miáá. *WitosłLut* A2. [Cf też **β.αα.** »rozum z pełna« *RejWiz* 17v.]

Wyrażenia: »mieszek z pełna« (3): *RejWiz* 15; Poćiwa praca thá káždego zdobi/ Y miefzek fpełná/ y zytho ma w krobi. *RejZwierc* 221v, 225v. [Cf też **B.αα.** Z przeczeniem *RejZwierc* 221v.]

»skora z pełna« = *zachowane życie* (1): Baczy [*baran*] dobrze że także z niego zleći welna/ Ktory iuż odżałował byłe [!] fkorá fpełná *CzahTr* E4v.

»wszystko z pełna« (2): Patrz y w ten kąt y w drugi iefli wflzytko fpełna *RejJóz* G3v; *RejAp* 67v.

Szereg: »z pełna, w całości« (1): A tám iuż wflzytko fpełná w całości w domu onym náznáczonym zoftawáło. *RejAp* 67v.

β. O abstraktach (47) :

αα. W funkcji przymiotnika (44) : Bo choctay iuż człowiekowi wflzytko ine zginie Gdy on fpełna człefcz zachowa przed fie wflzydyflynie *RejJóz* Fv, A3v, D4v, I6v; Ukazowáliśmy też pokornie WKM, że ty urzędy, ktore świeckie zowiemy, nie zachowuwają też swej sprawiedliwości z pełna. *Diar* 71, 69; A ktemu flawá fpełná/ rozum/ cnotá/ zdrowie/ A co ma być lepfzego niechay káždy powie. *RejWiz* 54v, 5, 51v, 96, 103, 106, 192v; *RejAp* 34, 35v, 77; *GórnDworz* R2v; *RejPos* 27v, 248, 253v; *RejZwierc* 39v, 58v, 61 [2 r.], 77, 187 (10); Iákoż w tym zácnym domu tych Sieniáwfkich gniaździe Káždą fpráwę pocźciwą záfwsze fpełná naydzye. *PaprPan* V; *PudłFr* 47.

Z przeczeniem: »nie z pełna« (1): Iáko ná leżu ná niedbálcu welná/ Zdrowie y miefzek y flawá nie fpełná. *RejZwierc* 221v.

Wyrażenia: »rozum z pełna« [*szyk 9:1*] (10): Y rozum y kędzyerze/ zoftáníe nam fpełná *RejWiz* 17v, 60, 69; *RejPos* 348v; *RejZwierc* 75v, 155; Czyli go wolicie w tym náśládkowác/ co potym ofzálawflzy pifał/ niźli w ty^m co pifał y rádźił poki iefzcze miáł rozum fpełná? *WujJud* 247v; Rozumu

łpełná nie mogą mieć ci/ ktorzy łą pokármem álbo pićim nápełnieni. *WerGośc* 244; Pijáli przed tym y Philozophowie/ A przedsię mieli łpełná rozum w głowie. *KochPieś* 4; *KochPij* C2.

»wsztyko z pełná« (1): To tu iuż cnotá/ łławá/ bełpieczne łumnienie/ łtrách dekretow Páńłkich/ bełpieczny á łpokoyny żywot/ włztyko łpełná zołtánie. *RejZwierc* 56v.

ββ. *W funkcji przysłówka* (3) : *Diar* 73; W tych łię kochay nawięcey/ ktorzy trwáią w Wierze Prawdziwey łpełná dźierząc Niebiełkie przymierze. *Prot* D4; ále wiemy [...] iáko [*wierni*] łpełná zołtawáią przy obietnicach Twoich. *RejAp* 137.

d. *Nieograniczony (bez ograniczeń) [funkcji przymiotnika i może przysłówka]* (2) : Otto pierwłzy Cefarz ten zwierzchnośći łwey/ nád Pápieżem łpełná wżywał *NiemObr* 63; Przeto áby ludźie łwéy łpráwiedlıwośći nie byli zwłóká iáká wćiążeni y wkrzywdzeni/ máiąc iuż od nas vrząd łpełná Ziemłki dány/ deklárujemy [...] *SarnStat* 725.

e. *Jednolity, będący jednym kawałkiem [w funkcji przymiotnika]* (1) : Słowo greckie ktorém to miełce [*Golgotę*] zwáno iedno ięłt/ oznaczy kość łpełná głowy człowieczy/ ktora w łobie mosk i co przynięm ięłt/ zamyka *MurzNT* 128v *marg.*

f. *Pod dwiema postaciami (o przyjmowaniu komunii św.)* (3) :

α. *W funkcji przysłówka* (2) : y wy łnim wełpołek przewráćacie/ á páńłką łwiátość tárğacie/ kiedy prołtym ludziom pod iedną ołobą opłátek tylko dáiećie/ á wierzyć im przedłię każećie iż łpełná przymuią. *KrowObr* 206v; *BielKron* 213v.

β. *W funkcji przymiotnika* (1) : A ták o inne rzeczy łie zgadzáli tylko o ty nie. O młzách/ o żonách kápláńłkich/ o łpełná wieczerzy páńłkiej/ o łlubie mniłzym/ o zwierzchnośći biskupiey/ łtrony Pápiełskiej niechćieli nic opuśćić *BielKron* 208.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (7) : *Frequens*, *Vłtawiczny Gełty* [!]/ *Pełny*. *Mącz* 136c, 304b, 369c; *Caląg* 542a; *Cretosus* – *Pełnij*, *kretij*. *Calep* 269b, 434b, 813b.

Synonimy: 1. *cały, wszytek*; **a.β.** *obżarty, opıły*; 3. *dożrzały*; 4. *gruby*; 5. *cały, nienaruszony*; 6. *mocny*; 7. *doskonały, gruntowny, nienaruszony, prawdziwy*.

Cf **NIEPEŁNY**, [**PEŁNOKWITŁY**], **PEŁNOSTRZAŁY**

JDok, (IG)